

ปีพุทธศักราช ๒๔๘๙

พรรษาที่ ๒

จำพรรษาที่ วัดป่าแสนสำราญ อำเภอวารินชำราบ
จังหวัดอุบลราชธานี

ศึกษาวัตรปฏิบัติจากท่านพระอาจารย์สิงห์

พระอาจารย์สิงห์ ขนดฺยาคโม

ท่านพระอาจารย์สิงห์ ขนดฺยาคโม ท่านปฏิบัติเคร่งครัดในพระธรรมวินัยมาก เป็นเสมือนองค์แทนของท่านพระอาจารย์มั่น ภูริทตฺโต ข้อกติกาสัมมาปฏิบัติ อันเป็นข้อปฏิบัติดีปฏิบัติชอบสำหรับพระคณะกรรมฐาน ท่านปฏิบัติเป็นแบบอย่างที่วัดป่าแสนสำราญ พระภิกษุสามเณรที่อยู่ร่วมสำนักกับท่านก็มีเป็นจำนวนมาก ทุกท่านทุกรูปต่างตั้งอกตั้งใจปฏิบัติ เหมือนประหนึ่งว่าพระบรมศาสดามาแสดงธรรมเทศนาโปรดอยู่ทุกวี่วัน ไม่มีพระภิกษุสามเณรเดินเที่ยวเล่น พุดคุยเล่นอยู่ในบริเวณวัด มีแต่ทำยืน เดิน นั่ง นอน กิน ดื่ม ทำ พุด คิด เป็นท่าประกอบไปด้วย สติ สมาธิ ปัญญา มองดูแล้ว ล้วนแต่

ท่านผู้ทรงศีลทรงธรรม สะอาดหมดจดด้วยวัตรปฏิบัติ ได้ร่มไม้ชายป่า กระพุ่มน้อย เฟิง
หญ้าลานกลางแจ้ง มองไปทางไหนมีแต่พระสงฆ์สามเณรนั่งสมาธิ เดินจงกรม พิจารณาธรรม
อยู่ทุกเช้าค่ำ เหมือนเครื่องจักรแห่งธรรมอันใหญ่กำลังหมุนวนไป เพื่อปราบปรามเหล่าสรรพ
กิเลสให้หลุดหล่นกระจัดกระจายออกจากกล่องดวงใจไปที่ละชิ้นสองชิ้น ...ช่างน่าอนุโมทนา

ในเวลาค่าคืนเดือนมีตสนิท แสงเทียนจุดไว้เพื่อเดินจงกรม เป็นเสมือนแสงแห่งดวงดาว
ผู้ที่นั่งสมาธิก็ดับเทียน ไม่มีแม้แต่เสียงไอเสียงจาม เสียงสนิท ปรากฏแต่แสงเสียงที่มีอยู่
ตามธรรมชาติ ไร้เสียงพูดคุยสนุกสนานอันเป็นการปล่อยตัวปล่อยใจ ต่างองค์ต่างคุยกับ
ภาษาใจและภาษาธรรมภายใน สำนวมระวังไม่ให้จิตใจออกข้างนอก ประคองจิตให้อยู่ในกาย
แล้วพิจารณาธรรมบางประการที่อาจารย์บอกให้ ตามแต่จริตนิสัยของใครของมัน วันคืนที่หมุน
เวียนไปล่วงเลยไป ถูกหมุนกลับนับถอยหลังถึงวันเวลาที่จะเข้าสู่ประตูแห่งมรรคผลนิพพาน
เวลาที่เคยกลืนกินชีวิตมนุษย์ที่หลับไหลชั่วกับปีชั่วกัลป์มาบัดนี้ก็ดกร่อนหัวใจของพระกรรมฐาน
ผู้พิจารณาธรรมไม่ได้แล้ว สายตาทอดไปทางใดมีแต่ท่านผู้มักน้อยสันโดษในจีวร อาหาร
บิณฑบาต เสนาสนะ ยารักษาโรค เราผู้เข้าไปถวายตัวเป็นศิษย์ใหม่ก็พลอยมีจิตใจอีกเหมื
จะปฏิบัติให้ได้ของท่านเหล่านั้นบ้าง

สำนักเสนาสนะป่าแสนสำราญแห่งนี้ มีครูบาอาจารย์กรรมฐาน ศิษย์ท่านพระอาจารย์มั่น
แวงเวียงมาพักสนทนาธรรมกับท่านพระอาจารย์สิงห์เสมอ เช่น พระอาจารย์มหาปิ่น ปญฺญาพโล,
พระอาจารย์อ่อน ญาณสิริ, พระอาจารย์ฝั้น อาจาโร, พระอาจารย์กงมา จิรปุญฺญโม, ท่านพ่อ
ลี ธมฺมธโร, พระอาจารย์ภุมมิจิตฺตโม, พระอาจารย์ดี ฉนฺโน, พระอาจารย์ฝั้น ปาเรสกโก,
พระอาจารย์ดูลย์ อดุลโล, พระอาจารย์เทศก์ เทสรุจี, พระอาจารย์ทอง อโสกโก, พระอาจารย์
หลุย จนฺตาสาโร ฯลฯ

ข้อปฏิบัติดีปฏิบัติชอบของสำนักพระคณะกรรมฐาน

ท่านพระอาจารย์สิงห์ได้อธิบายข้อปฏิบัติดีปฏิบัติชอบของพระพุทธเจ้า พระองค์ได้ตรัสรู้
แล้ว พระองค์ทรงพระมหากรุณาสั่งสอนให้พระสาวกบำเพ็ญ ศีล สมาธิ ปัญญา ให้ถึง
พร้อมบริบูรณ์ด้วยความไม่ประมาท ด้วยสมถกัมมัฏฐานและวิปัสสนากัมมัฏฐาน ผูกจิตใจ
ให้เป็นไปในกระแสแห่งอริยมรรคอริยผล จนกว่าจะเอาตนพ้นทุกข์ในวัฏสงสารได้จริง ๆ

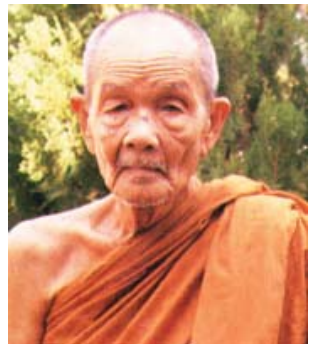
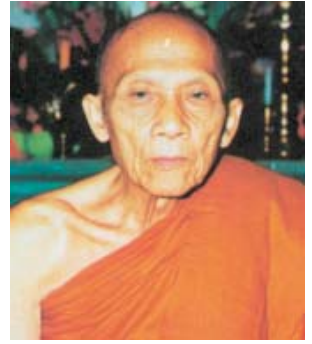
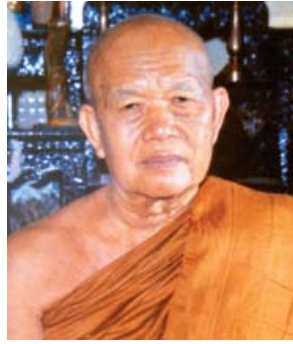
พระภิกษุสามเณรผู้มุ่งหวังมาบำเพ็ญในสำนักพระคณะกรรมฐาน

...ต้องเป็นผู้หวังพ้นจากทุกข์จริง ๆ และหวังบำเพ็ญกิจของพระพุทธศาสนา จึงต้องสละ
ความห่วงอาลัยในฆราวาสเหี้ยมเรื้อน ตลอดจนสละชีวิตเลือดเนื้อมาเพื่อทรมานตนให้พ้นจาก
ทุกข์ในวัฏสงสาร

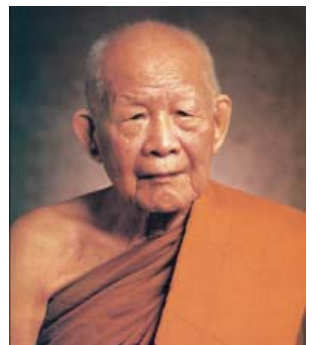
...ต้องเป็นผู้มีความเพียรไม่เกียจคร้าน มีขันติธรรม อดทนต่อความทุกข์ความยาก
ความลำบากตรากตรำ ไม่หวั่นต่อเหตุการณ์ต่างๆ ทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยเป็นผู้เห็นแก่
พระศาสนาจริง ๆ

ภาพวัดป่าแสนสำราญในยุคปัจจุบัน ๑ วิหารสร้างครอบรอยพระพุทธรูปบาท
๒ ซุ้มประตูด้านหน้า วัดแสนสำราญ อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี

- ๑ พระอาจารย์มหาปิ่น ปณฺณพโล
- ๒ พระอาจารย์กมฺมา จิรปุณฺโณ
- ๓ พระอาจารย์ฝั้น อาจาโร
- ๔ พระอาจารย์อ้อน ญาณสิริ
- ๕ ท่านพ่อลี ธมฺมธโร
- ๖ พระอาจารย์ดี ฉนฺโน
- ๗ พระอาจารย์ฝั้น ปาเรสโก
- ๘ พระอาจารย์ดูลย์ อตุโล
- ๙ พระอาจารย์ทอง อโศโก
- ๑๐ พระอาจารย์เทศก์ เทสรังสี
- ๑๑ พระอาจารย์หลุย จันทสาโร

๑	๒	๓	๔
๕	๖	๗	๘
	๙	๑๐	๑๑

...ต้องเป็นผู้มีน้ำใจอันซื่อสัตย์ต่อพระศาสนาแลครูบาอาจารย์ตลอดถึงหมู่คณะ
อ่อนน้อมถ่อมตน ให้หมู่คณะว่ากล่าวตักเตือนสั่งสอนได้ในธรรมวินัย เมื่อมาอยู่ใน
หมู่คณะนี้แล้ว จะหลีกเลี่ยงไปก็ไม่ลอบลักตักหนี ให้รำลาครูบาอาจารย์ของตนก่อน
เมื่อท่านอนุญาตแล้วจึงไป

...ต้องเป็นผู้สนใจใคร่ธรรม ไครวินัย แสงทวิโมกขธรรม สันติสุขใน
พระพุทธศาสนา และหวังเพื่อเชิดชูพระพุทธศาสนาให้เจริญรุ่งเรืองสืบไป

หลวงปู่ศรี ได้กล่าวย้าว่า “ไปฟังเทศน์ท่านพระอาจารย์สิงห์ ไปฟังใหม่ๆ เหมือน
กับว่าได้ฟังเทศน์พระพุทธเจ้า ท่านเทศน์ถูกใจเหลือหลาย แต่แล้วก็ได้อยู่กับท่าน
เพียงสามเดือน เพราะท่านกลับไปอยู่วัดป่าสาละวัน เมืองโคราช”

ต่อจากนั้นเลยไปเฝ้าอยูบ้านค้อหวาง ซึ่งเป็นวัดของเจ้าคุณอุบาลีฯ ไปเห็นหนังสือ
แล้วอ่านดูก็ถูกใจอีก ก็นึกว่าจะหายสงสัย ออกไปประพฤติปฏิบัติอย่างเต็มที่

พอรู้จักแนวทางในการประพฤติปฏิบัติกรรมฐานแล้ว จึงเดินเข้าป่าเข้าดงไป
ตามเรื่อง เดินเที่ยววิเวกข้ามป่าข้ามเขาไม่รู้กี่ลูกต่อกี่ลูก แต่แล้วก็ไม่วายคิดถึงท่าน
พระอาจารย์ใหญ่มั่น ภูริทตฺโต ●

ปีพุทธศักราช ๒๕๕๐

พรรษาที่ ๓

จำพรรษาที่ วัดป่านาแกน้อย ตำบลบ้านแก่ง
อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม

เข้าใจลัทธิธรรมท่านพระอาจารย์มั่น

หลวงปู่ศรีเล่าประวัติให้สานุศิษย์ฟังต่อไปอีกว่า...

เราได้เข้าใจหลักธรรมปฏิบัติจากท่านพระอาจารย์สิงห์ ขนดะยาโหม แล้ว จึงลาครูบาอาจารย์จากเสนาสนะป่าแสนสำราญ มุ่งหวังทดสอบขันติธรรมไม่เหยียบย่ำอยู่กับที่ ออกปฏิบัติเพียงลำพัง เหมือนพระอริยสาวกทั้งหลายที่ท่านพันทุกข์ สองเท้าจึงก้าวเดินอย่างผ่านป่า ผ่านเขา ท้องถ้ำ อดบ้ำอิมบ้ำ รอนแรมชอกซอนผ่านหมู่บ้านน้อยใหญ่ที่อาศัยอยู่ตามเทือกเขาภูพาน วนเวียนท่องเที่ยวอยู่เขตสกลนคร นครพนม ในรัศมีธรรมของท่านพระอาจารย์มั่น ภูริทตฺโต

เมื่อเจอพระกรรมฐานศิษย์ท่านพระอาจารย์มั่น มักจะถามและสนทนาธรรมเสมอ และสิ่งที่ลืมไม่ได้นั้นก็คือถามเรื่องท่านพระอาจารย์มั่น พระแต่ละองค์ที่เล่าถึงเรื่องท่านพระอาจารย์มั่น ล้วนต้องยกมือสาธุการใส่หัวใส่กระหม่อมด้วยความเกิดบุญบูชา

สาธุ...ถึงความเป็นผู้เคร่งครัดในพระธรรมวินัย

สาธุ...เลื่อมใสในวัตรปฏิบัติ

สาธุ...ถึงความเด็ดเดี่ยว

สาธุ...ถึงความเป็นผู้มักน้อยสันโดษ

สาธุ...ถึงความเก่งกาจเรื่องรู้วาระจิตผู้อื่น

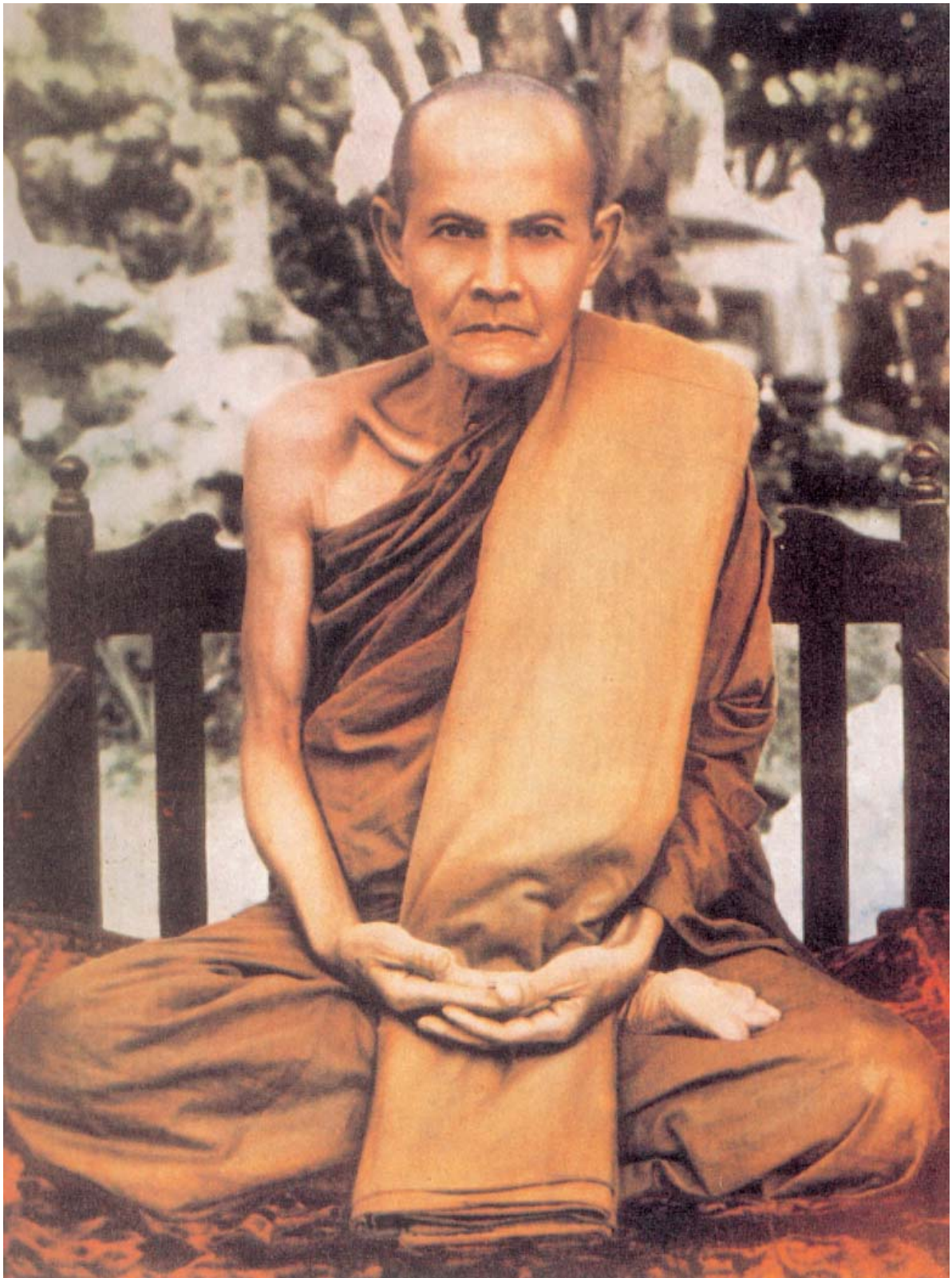
สาธุ...ถึงความเป็นพระแท้

สาธุ...ใครไม่แท้จริง ไม่ดีจริง ไปอยู่กับท่านไม่ได้หรอก

และสุดท้าย สาธุ...เราพูดเรื่องท่านกันอยู่ตรงนี้ ท่านก็รู้

เมื่อพระที่เล่าพูดอย่างนั้น ใจเราก็หวิวๆ ขนลุกชูๆ ขึ้นมาเหมือนกัน อัศจรรย์ท่านผู้ทรงคุณธรรมล้ำลึก เราจึงเป็นเหมือนนกกา ส่วนท่านพระอาจารย์มั่นนั้น ท่านเปรียบเหมือนนกเหยี่ยว การ้องกาๆๆๆ ร้องจะได้นานสักเท่าไร ไม่นานเหยี่ยวก็บินร่อนโฉบเอาตับปอดใส่พุงของกาไปกินเรียบ

เราเพียงได้ยินกิตติศัพท์เกียรติคุณของท่านเท่านั้น ก็อดหวั่นไหวหวั่นเกรงในบารมีธรรมของท่านมิได้

ท่านพระอาจารย์มั่น ภูริทัตโต

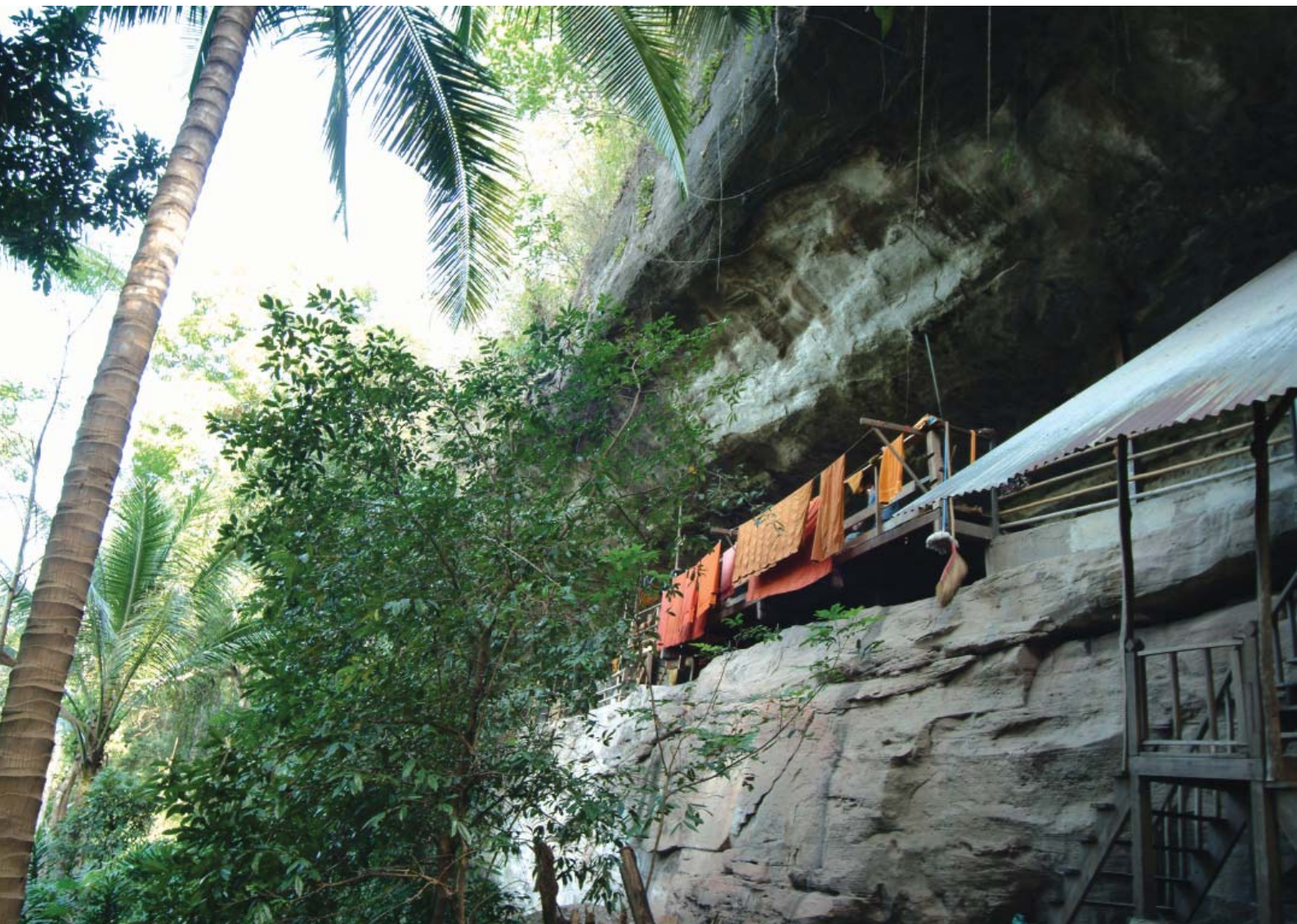

เที่ยวกรรมฐานที่ถ้ำพระเวส

ต่อจากนั้นก็ออกเดินทางต่อไปยังถ้ำพระเวส อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม ก็เพราะสาเหตุว่า ถ้าเราจะไปเฝ้ากราบนมัสการและไปประพฤติปฏิบัติกับท่านพระอาจารย์มั่น เราต้องประพฤติปฏิบัติทดสอบตัวเราเสียก่อนว่าเราจะได้อะไรหรือไม่ได้อะไร เป็นการฝึกสติ จึงเร่งกันอย่างยิ่งยวดและหนักหน่วงในการออกไปปฏิบัติเพียงผู้เดียว ในคราวนั้นเป็นไป “แบบหัวล้านเกินครู” สถานที่แห่งนี้มีพระกรรมฐานมาปลีกวิเวกเสมอเช่น สามเณร บุญนา (พระอาจารย์นาค โฆโส) เจ้าคุณนริยะคุณาธาร (เล็ง ปุสฺโส) พระอาจารย์หลุย จันทสาโร ฯลฯ และมีหลายรูปที่มีคุณธรรมและวัตรปฏิบัติไม่เพียงพอ เกิดเป็นบ้าวิกลจริต สัญญาวิปลาส ชาวบ้านได้นำพระเณรที่ขึ้นมายุอยู่แล้วเป็นบ้า ไปให้ท่านพระอาจารย์มั่น ช่วยแก้ไขทำให้หลายรูปแล้ว ถ้าใครตั้งอกตั้งใจดีจะได้ประโยชน์ เทวดาเขาช่วย แต่ว่านอนปล่อยตัวปล่อยใจไม่ได้ เราไม่นอนทั้งวันทั้งคืน เอาমনอยู่อย่างนั้น สอนตนเองว่า

“ถ้าจะมามัวเห็นความสุขในการนอน ความสุขในการกินนั้น เราจะอยู่ไม่ได้ เราต้องอยู่กับความเพียรภาวนา มีสติ มีความกล้าหาญเด็ดเดี่ยว มีศรัทธา เชื่อมั่นในคำสอนของพระพุทธองค์อย่างเดียว ถ้าจะไปเชื่อแต่ใจตนเองที่ยังมีกิเลส มันก็แล้วเท่านั้นแหละ ไม่ได้เห็นอรรถเห็นธรรมหละคราวนี้ เราต้องเชื่อธรรมวินัยเท่านั้น”

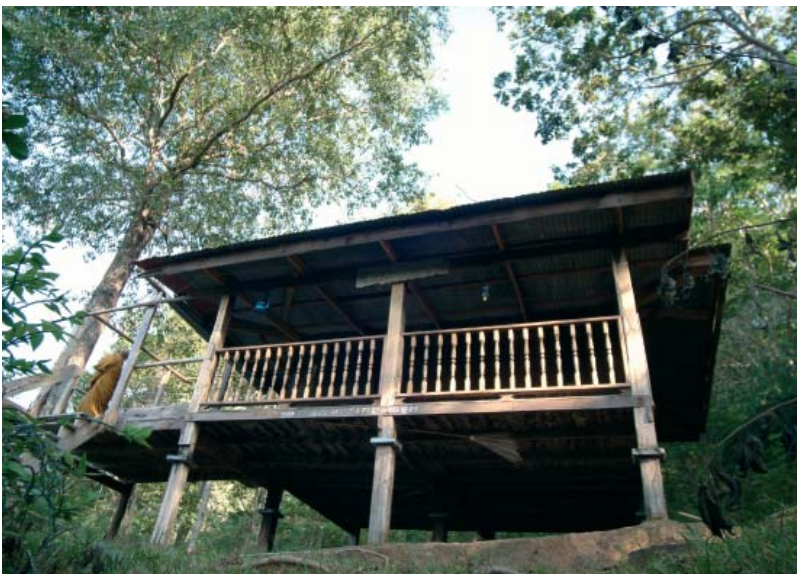

- ๑-๒ ถ้ำพระเวส เป็นชอกทอดยาวไปตามแนวใต้ผา
 ๓ ศาลาธรรมชาติใต้เพิงผา ในภาพพระอาจารย์อินทร์ กตปุญญ์
 กำลังเล่าเรื่องถ้ำพระเวส สมัยหลวงปู่ศรี เทียววิเวก
 ๔-๕ เสนาสนะสงฆ์บนยอดผาที่ถ้ำพระเวส

๑	๓
๒	๔

จิตเกิดโอกาสแสงสว่าง

...เราอยู่คนเดียว ถ้าสูงๆ ยาวๆ ประมาณ ๕ เส้น มีบันได ๑๒ ชั้น ทางกว้างเพียง ๑ เมตร อยู่ริมฝั่งเหว เอาไม้ไผ่กันไว้ เวลานอนก็นอนบนแคร่ไม้ไผ่ บริเวณป่ารอบๆ ถ้ามีเสือตัวใหญ่วนเวียนอยู่ นอกจากเสือแล้วในเวลาค่ำคืนยังมีบางตัวใหญ่ๆ บินดังพื๊พพื๊ๆ ครืนๆ ไปมาในเวลาค่ำคืนประมาณ ๖ หูม ระหว่างหัวเขาประมาณ ๑๐ เส้น ส่วนเราอยู่ในหุบเขาตรงกลาง เราจะยืน เดิน นั่ง นอน ทำสมาธิในท่าไหนก็ตาม เสียงสัตว์ไพรจะวนเวียนไปมา

ในเวลาเช้าออกไปบิณฑบาต เดินบิณฑบาตก็เหมือนเดินจงกรม ทางตามป่าพอที่จะรอดตัวมุดตัวไปได้ หมูปากีมาก เสือก็มาก ไปกลับประมาณ ๑๐ กิโลเมตร กลับถึงถ้ำที่พักประมาณ ๑๑ โมงเช้า เราอยู่ที่นั่นเพียงลำพัง อาศัยสัตว์ มีเสือ เป็นต้น เป็นเพื่อนทุกข์ เกิด แก่ เจ็บ ตาย

ในขณะที่นั่งภายในถ้ำ จิตเกิดแสงสว่าง สว่างจนนึกว่าแสงพระอาทิตย์ปรากฏขึ้นในเวลาค่ำคืน สว่างจ้าทั้งๆ ที่เป็นเดือนดับ เรานั่งตั้งแต่ ๔ พุ่มถึงตีหนึ่ง ก็นึกเอ๊ะ! ทำไมถึงสว่าง ทั้งๆ ที่พระอาทิตย์ยังไม่ขึ้น แสงสว่างไปหมดถึงขนาดที่ว่าเดินจงกรมไม่ต้องมีไฟส่อง นี่มันเป็นเองเกิดขึ้นเอง ถ้าไม่เกิดแสงสว่างอย่างนี้ จิตเราก็ไม่ตื่น แสงสว่างนี้ไม่รู้ว่ามีได้อย่างไร ของเหล่านี้เป็นของแปลกประหลาดที่ปรากฏขึ้นมา ซึ่งเราเกิดมาไม่เคยพบเห็นสักครั้ง

เรื่องของจิตจึงเป็นเรื่องใหญ่ ถ้าหากเรานำมาใช้ได้จะพบประโยชน์ใหญ่หลวง ถ้าหากเราทำจิตใจไม่ให้อยู่ในอำนาจของกิเลส ซักฟอกกิเลสออกไปได้ โอ้ย! สบาย

จิตเกิดสลดสังเวชน้ำตาร่วง

เมื่อจิตเป็นเช่นนั้นพิจารณาถึงผู้คน ก็ไม่เหมือนผู้คน เกิดความสลดสังเวช สงสารตัวเอง บางทีสงสารตัวเอง จนกระทั่งน้ำตาร่วงร้องไห้ ไม่มีใครสอนเราได้ นอกจากตัวเราเอง ความมหัศจรรย์เหล่านี้ถ้าเราไม่เห็นเองจะไม่มีวันเชื่อ เหมือนกับเสือ ถ้าพูดถึงเสือก็ไม่มีใครกลัว แต่เมื่อเจอเสือเข้าจัง ๆ จิ้งว้างปาราบ วิ่งหนีชนต้นไม้แทบเป็นแทบตาย ถ้าพูดถึงเสือเฉย ๆ ก็เป็นเพียงชื่อไม่มีใครกลัว ต่อเมื่อเจอตัวเสือเมื่อไหร่ เสือมีแต่จะวิ่งเข้าหากัดผู้คน นี่ก็เหมือนกัน เราได้ยินเพียงชื่อ เราก็ไม่รู้ว่ามันจะเกิดมาได้อย่างไร มันก็เกิดมาจากเหตุที่เราทำนั่นแหละ แต่เราไม่รู้จักเรื่องแห่งเหตุและเหตุแห่งเรื่อง

ป่วยเป็นไข้มาเลเรีย

เราไปอยู่เดือนเศษ ปฏิบัติเอง “แบบหัวล้านเกินครู” มุ่งมั่นปฏิบัติเพื่อมรรคผลนิพพานอย่างเดียว เกิดล้มป่วยและอาการก็หนักปางตายด้วยเป็นไข้มาเลเรีย เมื่อมันขึ้นแต่ละที ตัวหนาวลิ้น อย่างแรง จันยาอะไรก็ไม่หาย จึงใช้สมาธิรักษา ปรากฏว่าได้ผล คือพอจิตสงบเป็นสมาธิแล้ว อาการของโรคก็ไม่มี มันสู้สมาธิไม่ได้ แต่มันไม่ยอมถอย เราสู้กับมันอยู่อย่างนั้นเป็นเวลานาน ๑ ปี ๑๑ เดือน พวกชาวบ้านแถวนั้นเขาตกใจ กลัวว่าจะได้หามศพเรารองจากถ้ำบนภูเขาเหมือนที่เคยหามศพพระรูปอื่น ๆ มาแล้ว อาการของโรคชนิดนี้มันร้ายแรงมาก ในบางวันไปบิณฑบาตมาแล้วฉันไม่ได้ ไปบิณฑบาตไม่ได้ฉันอาหาร เราจึงใช้สมาธิสู้กับโรคอยู่อย่างนั้น

ชาวบ้านมานิมนต์ลงไปจากถ้ำ เพราะเขากลัวว่าเราจะตายและเป็นภาระให้เขา เราจึงลงจากถ้ำไปหลายวัน เมื่อย่อนกลับขึ้นมา จึงได้ทราบ พวกชาวบ้านเฝ้าบิณฑบาตเสียใหญ่ ตัวที่มันเฝ้าหน้าถ้ำตายไป พวกชาวบ้านเขามาเล่าให้ฟังว่าเสือใหญ่โดนยิงครั้งแรกยังไม่ล้ม ครั้งที่สองจึงล้ม พอมันล้มลงก็มีเสียงร้องให้ดังระงมไปทั่วบริเวณ

พรานพวกนั้นเขาก็ใช้อุบายแก่ คือร้องให้ตามเสียงนั้นไป นานพอสมควรเสียงร้องให้นั้นก็หยุด พวกเขาก็จึงเข้าไปนำร่างเสือออกมาได้ ภายหลังพวกเขาจึงเอาน้ำมันของเสือดาวนั้นมาถวายเราขวดบักใหญ่เลย เราก็ได้แต่ปลงธรรมสังเวชเท่านั้น...

หลวงปู่ศรีเล่าเรื่องสามเณรบุญนาค เที่ยวกรรมฐาน

สามเณรบุญนาคท่านเคยมาภาวนาที่ถ้ำพระเวสนี้ เวลาท่านไป
ไปแบบเราไปกับท่านไม่ได้เพราะท่านเด็ดเดี่ยว ธรรมกล้ำหาญ
ผู้ใดขอไปด้วยท่านไม่ห้าม แต่จะไปด้วยได้ไหมเท่านั้นแหละ ต้อง
ต่างคนต้องอาศัยตัวเองนะอย่าไปหาพึ่งคนอื่น อันนั้นท่านไม่ได้
เกี่ยวข้องกับใคร ปลุกก็ไม่ปลุกด้วยนะ เดินทั้งวัน ไปถึงที่พักก็
ไปพักบนหลังเขาโน่น พอรู้สึกตัวขึ้นตอนไหนแต่งของได้แล้วไปเลย
ไม่มีปลุกใคร ใครไม่ปลุกก็แล้วแต่ เอาถึงขนาดนั้นนะท่านฝึกหัดใจ

ครั้งหนึ่งสามเณรบุญนาคและเพื่อนไปนอนอยู่บนข้างหลังเขา
พอดีเสือตัวหนึ่งมานั่งเฝ้าอยู่ เพื่อนอีกคนยังนอน ยังนอนเฉยอยู่
สามเณรบุญนาคแต่งของเรียบร้อยก็เดินไป เสือนั่งเฝ้าอยู่ก็ไม่ปลุก
กันเลย เดินหนีเที่ยวกรรมฐานต่อไปเฉยเลย ต้องพึ่งตนเอง
ไม่ทราบว่าจะเสียกินแล้วหรืออย่างไร เทียวหากันก็ไม่เห็น ท่านเอา
ถึงขนาดนั้นนะ เพราะท่านปฏิบัติจริง สละโลกจริง ๆ

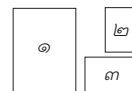
บางครั้งก็ขึ้นไปเดินบนขอนไม้มองหาทาง ขอนไม้ไม่ใช่ขอนไม้
แต่มันเป็นงูใหญ่นะ ขนาดเท่าขอนต้นยางก็มีนะ งูตัวใหญ่ งูยาว

๑ ผาตระหนานบริเวณถ้ำพระเวส

๒ สามเณรบุญนาค (พระอาจารย์นาค โสโธ)

๓ เสนาสนะภายในวัด (กุฏิหลวงปู่เหรียญ วรลาโภ)

รูปเทพที่พระมหาเจดีย์ชัยมงคล

เป็นเส้น ๒ เส้น ๓ เส้น ท่านชอบไปตอนกลางคืน ไปแบบไม่มีทาง จะไปทางไหนไปเลย เชื่อกรรมเป็นหลัก เชื่อใจเจ้าของนั่นแหละ แต่ว่าสมาธิท่านกล้าหาญนะ ช่างเสียอะไรไม่มีทางกลัวเลย งูเงี้ยวเขี้ยวขอ เสือช้าง ไม่ได้เกี่ยวไปเลย ตั้งสติดีๆ แล้วไปได้ ให้อะไรของใจนี้สำคัญยิ่ง

พระ ผี เทวดา

ที่ถ้าพระเวส หากผู้ใดภูมิจิตภูมิธรรมไม่ถึงหรือถ้าคนทำไม่ดีพวกเขาทั้งหมด ถ้าใครทำไม่ดีแล้วยุ่งเลย ผู้ที่ได้ผลประโยชน์จากการมาปฏิบัติมาก ผู้ที่เกิดวิบัติจากการปฏิบัติผิดก็มีไม่น้อย เราเกิดป่วยเป็นไข้มาเลเรื่อยอย่างหนัก จนชาวบ้านเขานิมนต์ลงมาอยู่ทางวัดป่าบ้านนาแกน้อย ในขณะนั้นหลวงพ่อดังขึ้นไปอยู่แทน หลวงพ่อดังได้ ๘ พรรษา ไปอยู่คั่นแรก เติบจนกรมนี้สมาธิภาวนาอยู่ไม่หยุด

...พอตกกลางคืนมา “ผง ผ้งๆ หนึ่ๆ อย่างมาอยู่นี้” เสียงดังมาแต่ไกล ชนลุกซู่ๆ ขึ้นทันทีเลย อยู่ในป่าในเขาห่างจากหมู่บ้านประมาณ ๔-๕ กิโลเมตร ใครจะไปรู้จักชื่อท่าน ท่านก็ไม่ยอมหนีเร่งภาวนา ทั้งนั่งทั้งนอน ทั้งเดินอยู่นั่น

คืนที่ ๒ เรียกมาอีก เสียงใกล้เข้ามา เสียงดังกว่าเดิมอีก “ผง ผ้งๆ หนึ่ อย่างมาอยู่นี้ มันเคียงที่ไปที่มา (ขวางที่ไปที่มา)”

“เอ๊ะ...ใครหว่า?” หลวงพ่อดังชนลุกซู่ขึ้นแรงกว่าเดิมอีก

คืนที่ ๒ ท่านก็ไม่ยอมหนี ดันทุรังอยู่นั่นแหละ เขามาเตือนสตินะ ท่านก็เร่งทำสมาธิภาวนา พอคืนที่ ๓ มาอีก คราวนี้เข้ามาถึงตัวเลย “ผง...หนึ่ อย่างมาอยู่นี้” วา่จัน กุมหักหอ (พยายามหักคอ) อีกอีก...สู้ตายกันใหญ่เลย พอรุ่งสางขึ้นมาเก็บกลดเก็บบาตรวิ่งหนีเตลิดเปิดเปิงลงเขาไปเลย

หลังจากนั้นท่านอาจารย์คำดี (พระทางจังหวัดยโสธร) ขึ้นไปอีก ไปอยู่ได้ ๖ - ๗ วัน เท่านั้นแหละ ชาวบ้านไม่เห็นมาบิณฑบาต ขึ้นไปดู เป็นไข้สลบไป ได้หามท่านลงมา

ชาวบ้านถิ่นแถวนั้น เมื่อเห็นพระรูปองค์มาที่ถ้า ก็จะคอยดูว่าจะอยู่ได้สักกี่วัน พระมาอยู่ที่นี่ไม่เป็นอย่างหนึ่งก็เป็นอย่างหนึ่ง ชาวบ้านเล่าว่าได้ขึ้นไปหามพระที่นอนสลบไสล ลงมาเป่าน้ำให้ฟื้นกันอยู่เรื่อย ๆ

สมัยเราไปอยู่นั้น มีพระทางขอนแก่นนี่แหละไปอยู่ ท่านเอาแม่ชีแม่ขาวไปด้วย ไปหาภาวนา พอตอนตะวันบ่ายไปแล้วพากันอาบน้ำอาบทำ ถ้ามันยาว ยาวประมาณ ๔ - ๕ เส้น ไปอยู่ตามหน้าผา พอค่ำมาเท่านั้นแหละภูเขางีบงับๆ เหมือนมันจะพังลงมาทับคน อยู่ไม่ได้เตลิดหนีไปในตอนกลางคืน พวกเจตนาไม่ดีเขาดูใจก็เห็นเลย

พอใกล้ฤดูเข้าพรรษา มีกลับคืนมาอีก ๖ - ๗ องค์ กลับคืนมาจะมาจำพรรษาเดือนนั้น เหลือ ๒ ตาย ๕ เสียจริง ๆ ภูมิเจ้าที่เขายากให้เป็นคนดี ถ้าเราทำดีเขาก็รู้และเคารพบูชา

เกือบเป็นสัญญาวิปลาส

...เราไปสัญญาผิวดูครั้งหนึ่ง เดินจงกรมอยู่ ๕ - ๖ หุ่มน เดือนมืดๆ เขาอุกนั้นก็ลอย ฟูบเข้ามาอยู่ใกล้ๆ ก้าวขาไปก็ถึง เอ๊ะ! ภูเขาขึงง! ถึงจะไหลร่นเข้ามาหากันได้ เดินพิจารณา สังเกต ดูมันผิวดูปกติ ไม่ใช่หน้า มันเป็นสัญญามาเตือน พิจารณาทดสอบดูก่อนนะ

...พิจารณาดูร่างกายตัวเอง กำหนดดูตามหัว ตามผม ตามฟัน ดูผิวดูปกติไปหมด อ้าว! สัญญาไม่ถูกแล้ว

...พิจารณาดูฟัน มันก็เท่าจอบ มันไม่ได้ใหญ่ปานนั้นนะ นี่ก็อยู่ในใจสอนตัวเอง ถ้า เป็นของธรรมดา มันก็ไม่ใหญ่ถึงปานนั้น

...พิจารณาดูแขน มันก็เท่าลำตาล มันไม่ได้ใหญ่ปานนั้น มันผิวดูปกติก็เลยไม่เชื่อมัน

...พิจารณาดูภูเขา มันวิ่งเข้ามาหากัน ถ้าหากเดินลงไปในนั้นบันได ๑๒ ชั้นมีแต่หิน พลัด ตกลงไปตายเท่านั้นแหละ สัญญาเชื่อมันไม่ได้

...พิจารณาดูความสว่างไสว สว่างโรมาเลยนะ เหมือนกับแสงตะวัน มันจะสว่างอย่างไร เดือนมันข้างแรม เชื้ออยู่แต่ไม่เชื่อมาก เพราะว่าความสว่างมันเกิดขึ้นจากจิตใจเจ้าของ แล้วแต่มันจะทำไปหะ

...พิจารณาดูภูเขา เตี้ยภูเขาที่จะลั่นฮีบฮับๆ จะพังลงมาทับตายแล้ว ตายก็ตาม มันก็ รู้จักอยู่ มันทำเหมือนเหลือเกิน แต่มันไม่ใช่

จิตนี้มันร่อยอย่างพินอย่งที่มันแสดงออกมา เรื่องของกิเลสทั้งนั้น ท่านจึงเรียกว่า สัญญาวิปลาส สัญญาไม่เที่ยง

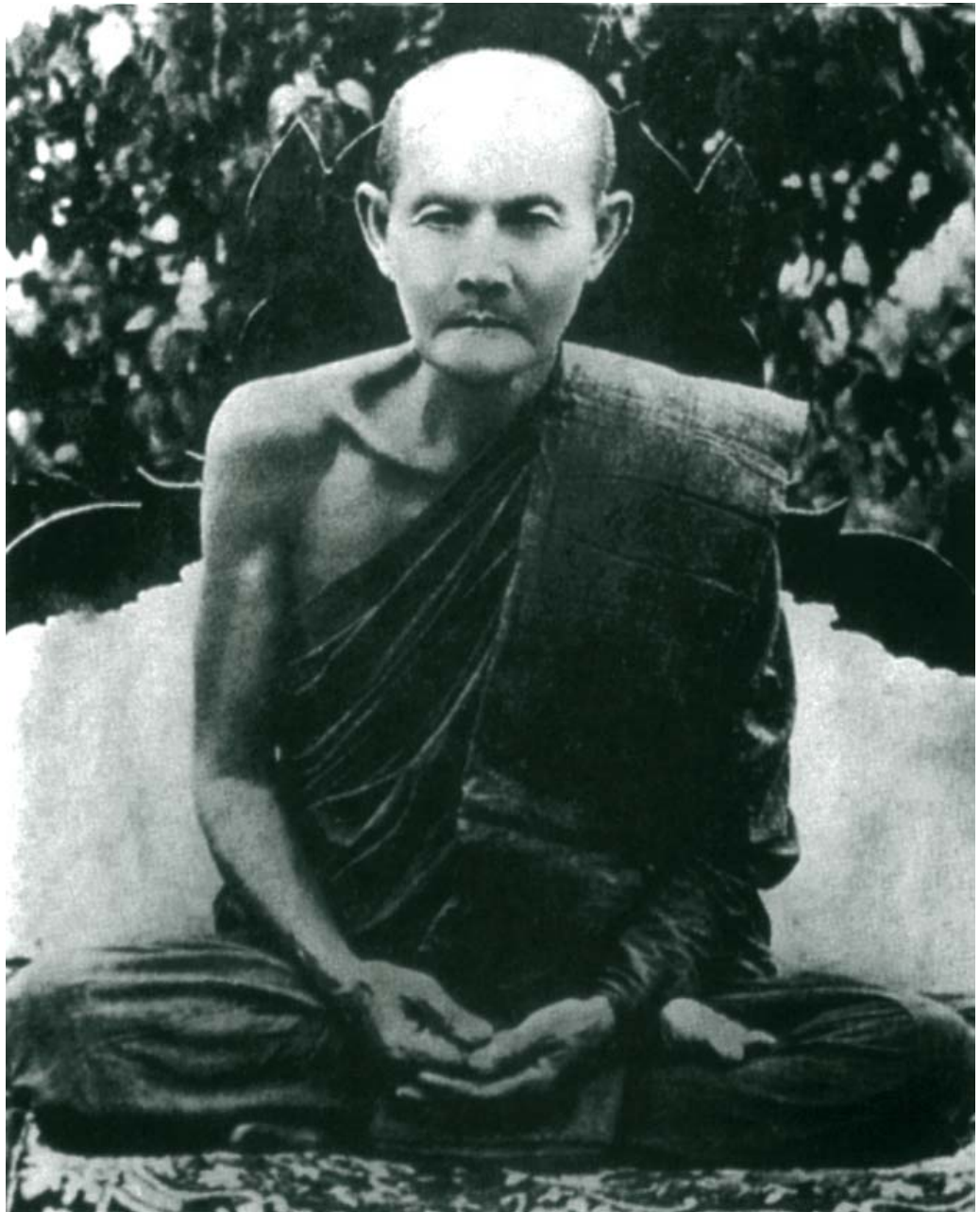
ใจเราไม่เที่ยงไม่เที่ยง มันทำให้คนหลง ไม่มีสติอยู่ไม่ได้แหละ จะดึงเจ้าของไปไหนก็ไม่รู้

หลวงปู่มั่นแก้สัญญาวิปลาส

พระรูปหนึ่งก็เกิดสัญญาวิปลาส พอจิตลงพบบ้านนั้นแหละทุกซ์จะล้มจะตาย พิจารณา ดูตัวเองน้ำตาไหล มองเห็นคนกำลังไถไร่ไถนา ก็วิ่งไปดึงแขนเขาออกมาจากคราดจากไถ นี่ ความสุขอยู่ที่นี่จะพาไปดู เป็นบ้าถึงขนาดนั้นก็มิหนะ เป็นพระนะ เราไม่เคยคิดเคยฝันว่ามัน จะเป็น เวลามันเป็นมาแล้ว มันหากเป็นนะ ถ้าสติไม่พอ จะไม่รู้สีกฟ้ารู้สีกหมอกหมอก

ยังมีอีกพระรูปหนึ่งเป็นบ้า จิตมันพลิกพลิบเดียวเท่านั้นแหละ หลงบ้าเลยคนเรา แก้ อย่างไม่รู้ไม่หาย ชาวบ้านพาไปหาหลวงปู่ใหญ่หลวงปู่มั่น ที่วัดหนองผือหน้าใน สกลนคร ท่านแนะให้คิดเดียวเท่านั้นแหละหายขาดเลย

มันไม่มีค่าอะไรเลยนะคนเราเนี่ย ผู้ไม่ได้ฝึกหัดอบรมจิตใจ ปล่อยมันไปมันก็ไปทั่ว เรื่อง ของสติกับข้อวัตรปฏิบัตินี้เป็นเรื่องสำคัญ เอาแค่นี้แหละให้มันได้ กำหนดวันเวลา ยามไหน เวลาไหนต้องมาให้ได้ การฝึกสติให้มีความระมัดระวัง กลัวแต่มันจะผิวดูปกติ อันนี้เรียกว่า เป็นการฝึกสติตัวเอง ฝึกให้จิตใจเอาการเอางาน ให้จิตใจละเอียดถี่ถ้วน ตัวนี้แหละจะยังคน

ท่านพระอาจารย์มั่น ภูริทตฺโต

ให้เป็นคน ถ้าตัวนี้ไม่มี จะเปลวเรือเป็นโรคประสาทเป็นบ้าไปก็มากมาย แต่คนก็เห็นว่าเป็นเรื่องทำยาก มันจะยากอะไร ยากตรงที่เราฝืนมันสักหน่อย ให้ทำงานซ้ำซ้ำนาฏเคยชินจน เป็นนิสัย ฝืนบ้างตั้งแต่เริ่มแรกนี้แหละ เดี่ยวว่าเป็นอย่างนั้นอย่างนี้ ว่ายุ่งว่ายาก เดือดร้อนตามแต่ จิตใจจะหลอกไป เพราะเราเคยทำตามเขามาพอแล้ว ก็ต้องฝืนดูบ้าง ถ้าทำไปตามแบบเขา ก็อยู่อย่างนั้น อยู่ก็กับบ่ก็กลับก็เหมือนเก่ามันแหละ ไม่ปรับปรุงแก้ไข ไม่ว่าแต่งงาน ภายนอกหรือในตัวของคนเราทุกวันนี้ มันก็อยู่ได้ด้วยการปรับปรุงแก้ไข เหมือนอย่างเขา พัฒนาบ้านเมือง การพัฒนามันก็ต้องแก้ต้องไข อันไหนพอเอาออก อันไหนพอเอาไว้ อะไร

พอปรับปรุงใหม่ก็ต้องแก้ไข ลักษณะปรับปรุงจิตใจก็เหมือนกัน จะปล่อยไปตามอารมณ์ก็แล้วกัน **แม้จะไปกอดขาพระพุทธรองค์อยู่ ก็ไม่ได้ จับชายจีวรอยู่ ก็ไม่ได้ ท่านก็ว่าอยู่ไกลเหมือนเดิมนั้นแหละ** ใจมันไปอยู่คนละทวีปโน้น ต้องให้จิตใจเลื่อมใสเชื่อในหลักเหตุหลักผล เชื่อในผลของกรรม เมื่อทำได้ดี ทำชั่วได้ชั่วจริง ๆ เจ้าของนี่แหละเป็นคนได้

เรื่องของพระพุทธรศาสนา ท่านฝึกหัดเอาใจดวงเดียวนี้แหละ ๘๔,๐๐๐ พระธรรมขันธ์ พระสูตร พระวินัย พระปรมาตถ์ สอนเอาจิตใจดวงเดียวนี้แหละ ให้มันรู้จักว่าอันไหนดี อันไหนไม่ดี อันไหนควร อันไหนไม่ควร อันไหนควรละควรลด อันไหนควรบำเพ็ญสอนใจอันเดียวนี้แหละ

นิมิต

ต่อจากขั้นนี้ไปแล้วก็มีอีกขั้นหนึ่ง ก็เป็นขั้นพอ ๆ ปานกลาง ขั้นนี้ได้แก่ขั้นนิมิต คือสมาธิ ถ้าหากเป็นสมาธิอีกหน่อยหนึ่ง ขั้นนี้ทำให้เราเพลิดเพลिनลุ่มหลงให้สบายไป ติดอยู่ในความสุขบ้าง ติดอยู่ในปีติธรรมบ้าง เพลิดเพลिनไปตามนิมิตต่าง ๆ คล้ายกับเขาฉายหนังให้ดู แต่แล้วก็เป็นเรื่องของตนทั้งเพ

นั่นแหละเรื่องของคนอื่นมีน้อย ถ้าหากเราเลยไปตามนิมิตต่าง ๆ เหล่านั้น ก็เรียกว่าห่างเหินจากสมาธิ

เรื่องนิมิตต่าง ๆ เป็นเรื่องของสังขารที่ปรับปรุงออกจากจิตใจ แต่ว่าสติตามจิตไม่ทัน มันก็ยกเรื่องให้เราออกไปข้างนอก แต่แล้วก็ไม่ใช่อย่างอื่น ความจริงก็เป็นเรื่องของจิตใจของเรามันปรุงแต่งออกไปนั้น ในตัวสังขารก็นึกว่าเป็นเรื่องอย่างอื่น บางทีก็เห็นเป็นตัวผีหลอก เห็นเป็นเสือ เป็นสัตว์ร้ายต่าง ๆ นึกว่ามันมาจากทางอื่น แท้จริงมันออกมาจากใจเรานี่เอง สิ่งเหล่านั้นมันขึ้นอยู่กับจิตนิสัยของแต่ละบุคคลซึ่งได้กระทำมาแต่ชาติก่อน

ถ้าใครมีจิตใจโหดเหี้ยมและเคยทำร้ายทำบาปทำกรรมมามาก มันก็มีนิมิตแต่เรื่องร้ายแรงทั้งนั้น มีแต่จะฆ่าจะแก่งกันอย่างนั้นตลอดเวลา

ถ้าหากใครได้สร้างกรรมชั่วมาน้อย และได้ประพฤติปฏิบัติมาบ้างแล้วแต่ก่อน ก็มีแต่นิมิตที่นิ่มนวล โดยมากมีแสงสว่าง แต่ก็มีนิมิต นิมิตหน่อย ๆ ไม่ถึงกับจะทำให้เกรงกลัวอะไร ถึงแม้จะเกรงกลัว เราก็มีทางจะอดทนได้

อันนี้พูดถึงนิมิต เรื่องนิมิตก็เคยได้พูดให้ฟังมาแล้ว เคยประสบมามากต่อมาก ในระยะหกปีนี้ดูเหมือนจะมีนิมิตเกือบทุกวัน

ถ้าจะนำมาพูดให้ฟังในเวลาปีหนึ่ง จะหมดหรือไม่หมดก็ไม่ทราบ รู้จักเรื่องว่ามันเป็นเรื่องของสังขาร มันปรากฏออกจากจิต มันส่งไปข้างนอก มันหลงให้เราหลงอยู่นั้นแหละ บางรูปติดอยู่ตั้ง ๑๑ ปีก็มี ติดในเรื่องนิมิตต่าง ๆ ไปเที่ยวพรหมโลก เทวโลก ลงไปจนถึงอบายโลก ไปถึงพระนิพพานก็ไป ใครเป็นใครรู้เห็นหมด

ทางเข้าวัดบ้านแกน้อย วัดที่หลวงปู่ศรี เคยจำพรรษา

สู่จนชนะ

คราวไปอยู่ถ้ำพระเวส วันไหนไปบิณฑบาต วันไหนฉันจังหัน ไม่นอนมันทั้งวัน ทั้งคืน ถ้าวันไหนไม่ฉันนั้น พักให้บ้างในตอนกลางวัน แต่ว่าเอาท่อนไม้ไผ่หนุนแทนหมอน หัวตกนั้นจะลุกขึ้นทันที ไม่หลับ สู้อยู่อย่างนั้น เอาไปเอามามันหากชนะมันหรอก แล้วที่นี้จิตใจมันลงง่ายนะ

นั่งสูบบุหรี่อยู่ มันก็ลงนะ ที่นี้ลืมตาอยู่ก็ตามใจจิตไปเลย จิตตอยากไปว่าจัน (ทำท่ายจิตใจที่มักส่งออกข้างนอก) ทำอย่างไรก็อยู่ได้ ถ้ามันได้ ไปแล้วไปง่ายนะ ใหม่ ๆ มันต้องฝืน สู้กันถึงที่ ถ้าเราชนะ มันอยู่ได้อำนาจของเราแล้ว มันง่ายละที่เนี่ย มันยากแต่ใหม่ ๆ นี่แหละ ถ้าเลยตามเขาไม่หยุดมันก็ยากหน่อย เหมือนเด็กน้อยลูกหลาน ทำอะไรก็ทำตามใจหมด มันก็ดื้อ โตขึ้นมาก็ดื้อนั่นแหละ อะไรพอห้ามก็ห้าม อะไรพอว่า ก็ว่า ไม่ผิดกันแล้วกับสอนเด็กน้อย สอนใจเจ้าของ นี่ให้พิจารณาดูบ้าง ใครอยากจะฝึกเจ้าของลองดู ไม่ใช่ว่าผู้ได้บวชมาแล้ว เอ้อ!... ภูเป็นพระแล้วอยากทำอะไรก็ทำ เคยอยู่เลยบางคน เป็นพระแต่ผ้าเหลืองต้องแก้ใจนี่นะ เมื่อหนักเข้าทำเข้าๆ จนกว่ามันยอมเต็มที่

เราได้ปฏิบัติธรรมที่ถ้ำพระเวสเป็นเวลานานพอสมควร ฤดูกาลเข้าพรรษาใกล้เข้ามาแล้ว จึงลงจากถ้ำไปจำพรรษาอยู่ที่วัดบ้านนาแกน้อย อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม โดยมีพระอาจารย์จันทร์ (วัดหนองท่า) เป็นหัวหน้าคณะ จนกระทั่งออกพรรษาจึงได้จาริกไปในเขตจังหวัดต่างๆ เช่น สกลนคร นครพนม และอุดรธานี เพื่อเดินตามรอยทางแห่งธรรมของท่านพระอาจารย์มั่น ภูริทัตโต ●

ทัศนียภาพด้านหลังวัดป่าโนนไถ่ที่หลวงปู่ศรี มหาวิโร มาจำพรรษา

